

Szekeres-Varsa Vera Édasanyjának Bizonyítványa

Bizonyítvány a temesvári m. kir. állami felsőbb leányiskolában végzett tanulásról

“Garai Ilona, Született Török Becsén, Torontál megyében az 1892-ik évi május hónap 10-ik napján, izraelita vallású, a temesvári magy. Kir. állami felsőbb leányiskolában az 1905/6-ik iskolai évben a

negyedik osztályt mint rendes tanuló végezvén a következő bizonyítványt érdemelte:

Magaviselete: jó

Szorgalma: nagy

Az egyes tantárgyakban tanúsított előmenetele:

Vallástan: jeles

Magyar nyelv és irodalom: kitűnő

Német nyelv és irodalom: kitűnő

Történelem: kitűnő

Földrajz: kitűnő

Egészségtan: jeles

Háztartástan: kitűnő

Mennyiségtan: jeles

Rajz (geometriai, szabadkézi): jó

Ének: felmentve

Női kézimunka: jeles

Testgyakorlás: elégséges

Írásbeli dolgozatainak külső alakja: csinos

Kelt Temesvárott, 1906-ik évi június hó 19-én

Amikor anyám tizenkét éves lett, a temesvári Állami Felsőbb Leányiskolába adták bentlakónak. Ez egy lányoknak szóló négyéves iskola volt, tizenhat éves korukig. Saját lovas kocsival vitték oda. Ez egy úrikisasszony-nevelő volt. Például tanították őket bársonyba mintát égetni. Megvan anyám mintakönyve, sőt még az égetőtű bársonytokja is megvan. Aztán tanítottak háztartástant, vagyis hogyan kell instruálni a szakácsnőt, aki nyilván jobban tudta, mit hogyan kell csinálni. Komolyan tanultak irodalmat, németül, franciául, zenét. Lehetett külön tanulni olaszul, anyám be is iratkozott. Egy héten egyszer volt kimenő, akkor kimehettek Temesvárra. A kollégiumnak az volt a rendje, hogy a gyerekeknek vinni kellett a saját evőeszközüket. Ezüst evőeszközöket vittek, bele kellett vésni a monogramjukat és a kollégiumi számukat. Van olyan kanalam, amibe bele van vésve, hogy GI 48. A bizonyítványába bele volt írva, hogy vallása izraelita, de én semmit arról nem hallottam, hogy zsinagógába mentek volna. Arról sem mesélt, hogy a társaival lett volna emiatt konfliktusa. Nagyon szeretett ott lenni. Csak az iskolai szünetekben jártak haza. Ezenkívül voltak időpontok, amikor a szülők jöhettek látogatóba vasárnap délután. Ekkor anyám már nagyon határozottan tudta, hogy orvos akar lenni. Tervezték, hogy különböztessen, mert egyetemre csak gimnáziumi érettségivel lehetett menni. Főleg a latint kellett volna pótolnia, amit minden további nélkül vállalt. Ehhez Szegedre kellett volna mennie gimnáziumba, de csak akkor mehetett volna, ha ott tud valakinél lakni. Csakhogy Szegeden nem volt rokon. A gimnáziumi tanároknál akkoriban szokás volt, hogy odavettek a családba gyerekeket kosztos diáknak. De nem találtak olyat, ahol a családban lánygyerek lett volna, nagyanyám pedig kijelentette, hogy arról szó nem lehet, hogy fiús családba menjen. Ez vetett véget anyám tanulmányainak. Anyám nem lázadt ez ellen, de megpróbált mégis valamit tenni. Mesélte, hogy az volt neki lelkiileg a legnehezebb időszak, amikor ősszel másoknak kezdődött az iskola. Elhatározta, hogy az összes Schiller-drámát megtanulja németül kívülről. Odáig nem jutott, hogy az összeset megtanulja, de rengeteget tudott kívülről, és

nemcsak drámát. Mesélte, hogy kint a kertben tanult, kezdett hűvösödni, már csak ott tudott olvasni, ahova odasütött a nap, és mindig ment arrébb, arrébb, arrébb. De tanult Goethét is, meg zongorázott, művelődött. Nagy igénye volt a műveltségre.

Amikor tizenhat éves korában hazament Törökbecsére, járt teniszezni, részt vett a zsúrokon, jöttek a házhoz fiatalemberek, hegedültek, ő zongorázott. Életképeket csináltak: beöltöztek ennek-annak, aztán a hivatalos fényképész lefényképezte. Nagyanyám már kezdett gondoskodni arról, hogy legyenek kőrők. Anyám nagyon lázadó típus volt, mégsem voltak konfliktusai a szüleivel. Valószínűleg elhitte, hogy nagyon jót akarnak neki. A lázadás egyedül abban nyilvánult meg, hogy a kőrőket mind kikosarazta. Amikor aztán húszéves korában már a tizedik kőrőt, Engel Vilmost is kikosarazta, akkor nagyanyám -- nagyanyus, ahogy ő mondta -- leültette a szalonban, és azt mondta neki: "Fiam, mit akarsz? Talán patikárius kisasszony akarsz lenni?" És akkor rájött, hogy ez talán nem perspektíva, és inkább igent mondott Vilmos bácsinak.